

Litteratur vedrørende interview med børn

v/ Inger Glavind Bo, kandidatstipendiat
Institut for Sociale Forhold og Organisation, Aalborg Universitet

Andernæs, Agnes (1991): "Fra undersøgelses objekt til medforsker? Livsformsinterview med 4-5-åringer", *Nordisk Psykologi*, 43, 274-292.

I artiklen refereres teoretiske og metodiske overvejelser i forbindelse med interviews med 4-5 årige børn om deres hverdagsliv, hvor vægten lægges på beskrivelser af specifik og konkret social interaktion. Interviewet blev bygget op om den tidsmæssige strukturering af hverdagen, hvilket blev underbygget ved at barn og interviewer bevægede sig gennem barnets bolig afhængig af, hvor de omtalte hændelser finder sted. Der argumenteres for, at interviews med børn ikke adskiller sig essentielt fra interviews med voksne, men at børneinterviews tydeliggør generelle problemer ved at arbejde med kvalitative interviews. Børneinterviews kræver endnu mere omtanke og forberedelse til interviewet.

Berndt, J. Thomas & Heller, Kirby: "Measuring Children's Personality Attributions: Responses to Open-Ended Questions versus Trait Ratings and Predictions of Future Behavior kapitel 3 i Steven R. Yussen (ed) (1985): *The Growth of Reflection in Children*", Academic Press, Inc.

I kapitlet vurderer forfatterne traditionelt anvendte metoder for at undersøge, hvorvidt børn identificerer og gør brug af begreber om karaktertræk i deres beskrivelser af mennesker. Tre metoder vurderes: åbne beskrivelser af folk, klassificering af graden folk har bestemte karaktertræk og forudsigelse af en persons fremtidige adfærd p.b.a. tidligere adfærd. Studiet, der beskrives i artiklen, viser at ved at få børn til at klassificere og forudsige fremtidig adfærd, er børn allerede fra børnehavealderen i stand til at bruge begreber om karaktertræk på en afbalanceret måde, differentiere mellem begreberne og udvise en klar organisering (eller en implicit personlighedsteori) i deres vurdering.

Eide-Midtsand, Nils (1989): "Tre kommunikationsnivåer hos barn i psykoterapi", *Tidsskrift for Norsk Psykologforening* 1989, 26, 370-390.

I artiklen skitseres tre former for kommunikation, der eksemplificeres med uddrag fra terapi-sessioner med en traumatiseret pubertetsdreng. I artiklen argumenteres der for at forskellige måder at kommunikere oplevelser på muligvis korresponderer til lignende forskelle i den proces, hvor oplevelserne fæstnes i hukommelsen. Fysiske erindringer udtrykkes således gennem kropslige hændelser og symptomer, adfærdsmæssige erindringer via leg og adfærd, og verbal erindring er i sin natur eksplicit og bevidst.

Engel, Susan (1995): *The Stories Children tell. Making sense of the Narratives of Childhood*, Freeman.

I bogen undersøger forfatteren, hvorfor børn fortæller historier, de mange forskellige formål historierne har for børn, hvilken slags historier, de fortæller, og hvordan børn motiveres til at fortælle historier. Susan Engel undersøger desuden forskellige teoretiske rammer for forståelsen af

børns fortællinger. Bogen handler således ikke om interviews med børn, men kan alligevel være nyttig i forbindelse med en narrativ tilgang til interviews med børn.

Enggaard, Jan (1984): "Interview-studie af børns forståelse", *Tidskrift för Nordisk Förening för Pedagogisk Forskning*, Nr. 3/4 1984 årg. 4.

At interviewe børn har været en vigtig del af et forskningsprojekt om småbørns selvforståelse. I artiklen forsøger forfatteren med udgangspunkt i Piagets interviewmetode at angive nogle forhold, som må inddrages i tolkningsprocessen. Piaget ser udelukkende metodologiske problemer i forhold til spørgsmålsformuleringen, hvor artiklens forfatter på peger betydningen af det interpersonelle aspekt i interviewsituationen.

Goodman, Joan F. (1990): "Variations in childrens Conceptualizations of Mental Retardation as a Function of Inquiry Methods", *Journal of Child Psychology and Psychiatry*, Vol. 31, no.6, pp. 935-948.

I artiklen refereres forskellige undersøgelsesmetoder i studiet af 3. klasses elevers forståelse af mental retardering. Artiklen fokuserer på forskellene i børnenes besvarelse ved de forskellige undersøgelsesmetoder. Det bliver påvist, at måden, børnene blev udspurgt, havde stor indflydelse på børnenes skildring af retardering. Diskussionen fokuserer på børns påvirkelighed af interviewerens, hvor det at gætte i et forsøg på at efterleve interviewerens ønske om svar, tilsyneladende er mere behageligt for børnene end at afvige fra opstillede svarmuligheder. Desuden synes børnene at være mere villige til at være negative, når de bliver bedt om at illustrere deres forståelse via tegninger end via (sam)tale.

Greenstock, Jemma & Pipe, Margaret-Ellen (1996): "Interviewing Children about past Event: The Influence og Peer Support and Misleading Questions", *Child Abuse & Neglect*, Vol. 20. No. 1 pp.69-80.

I artiklen præsenteres en undersøgelse af hvilken betydning vildledende spørgsmål og jævnaldrendes støtte har på børns beretninger om en neutral begivenhed. Resultaterne herfra diskuteres i sammenhæng med deres betydning på børneinterviews om tidligere oplevede hændelser.

Hoppe, Marilyn J. m.fl. (1995): "Using focus groups to discuss sentive topics with children", *Evaluation Review*, Vol 19, 102-114.

Generelt beskrives teknikker i fokus gruppeinterviews. Forfatterne diskuterer fordele og begrænsninger ved at interviewe børn i fokus grupper om særligt følsomme emner. Forfatterernes egne metodologiske erfaringer i forbindelse med "The children's Health Awarness Project" danner udgangspunkt for diskussionen.

Hughes, Martin & Robert Grieve (1983): "On asking Childern bizarre questions", Margaret Donaldson, Robert Grieve and Cris Patt (eds): *Early Childhood Development and Education*, The Guilford Press.

I artiklen beskrives en undersøgelse, hvis resultater udfordrer vores sædvanlige forståelse af interviewprocessen med spørgsmål og svar i forhold til børn. I undersøgelsen stilles børn bizare

spørgsmål. Dvs. spørgsmål, der ikke kan besvares direkte, da de kræver specifikation af mening og yderligere information (fx. er mælk større end vand? Er rød tungere end gul?).

Præsenteret for sådanne bizare spørgsmål vil børn i alderen 5-7 år næsten ufravigeligt komme med et svar. I artiklen argumenteres der for, at dette forhold ikke er så underligt, da børn ofte må forstå og skabe mening i situationer, hvor der indgår elementer, de ikke forstår. Men denne kendsgerning må ifølge forfatterne kræve en nærmere undersøgelse af, hvad der sker, når vi udspørger børn.

Jensen, Mogens Kjær (red.) (1988): Interview med børn, *Social Forskningsinstituttet, Rapport 9*.

Bogen indeholder ti artikler om det at interviewe børn og bygger på forskellige forskers erfaringer hermed. I artiklerne behandles forskellige interviewformer både standardiserede og strukturerede spørgeteknikker og interviews med brug af forskellige tilgange fx. legeteknik med dukker og tolkning af tegninger.

Lindh-Munther, Agneta (red) (1989): "Barninterview som forskningsmetode", *Rapport om barn, no. 1*. Uppsala: The Centre for Child Studies, Uppsala University.

Bogen indeholder oplæg og papers præsenteret på et symposium med temaet: "Børneinterview som forskningsmetode". Bidragsyderne repræsenterer mange forskellige discipliner - såsom ethnologi, lingvistik, psykologi og sociologi. I artiklerne refereres til studier, hvor børneinterviews har været en vigtig del af datamaterialet. De fleste af artiklerne bygger på kvalitative tilgange med et beskrivende eller eksplorativt formål. De anvendte teknikker varierer fra meget standardiserede og strukturerede interviews til samtaler, hvor børnene mere frit fortæller deres egen historie, fra verbal kommunikation alene til konversation med brug af diverse hjælpemidler.

Nielsen, Anne Maj (1993): "*Forandringsbilleder? Børns billeder og køn*" i *Køn i forandring*, Forlaget Hyldespjæt, København.

I artiklen analyseres børns billeder ud fra køn, alder og historisk periode. Artiklen handler ikke om interviews med udgangspunkt i tegninger men kan være en hjælp i forståelsen af børns billedmæssige socialisering og betydningen af kønnet, alderen og den historiske periode for børns tegninger. Artiklen kan således være en hjælp i tolkning af børns tegninger.

Steward, Margaret S., Bussey, Kay, Gail S. Goodman and Karen J. Saywitz: Implications of developmental research for interviewing children. *Child Abuse & Neglect Vol 17* pp. 25-37, 1993.

Artiklen indeholder et kort review over forskning om børns kognitive udvikling, hukommelse og sprog. Disse resultater anvendes i diskussionen af interviews med børn i officielle sammenhænge fx. i forbindelse med retssager, og der udpeges udviklingsmæssige og motiverende faktorer, som kan influere på børns velvillighed til at rapportere i disse sammenhænge.

Tiller, Per Olav: "Barn som sakkyndige informanter" i Mogens Kjær Jensen: *Interview med børn*, Social Forskningsinstituttet 1988.

I artiklen argumenteres der for at barnet er ekspert på sin egen situation og kriteriet om validitet kan i spørgsmål om barnets situation kun opfyldes via børnene selv. Men børneinterviewet

stiller særlige krav til den voksne interviewer, og der argumenteres for at den verbale kommunikation med fordel kan suppleres med eksempelvis inddragelse af tegninger.

Supplerende litteratur

v/ *Helene Bygholm*

Psykologisk Institut, Aarhus Universitet

Dovenborg-Österberg, E. & Pramling, I. (1988). *Om at forstå børns tanker - og om at tale med børn*. Forlaget Ålykke.

Hughes, J.N. & Baker, D.B. (1990). *The Clinical Child Interview*. The guildfords Press.

Siegal, M. (1991). *Knowing Children - Experiments in Conversation and Cognition*. Hove & London: Lawrence Earlbaum.